

AVAITURVALLISUUSOHJE

Avainturvallisuus on tärkeä osa lukituksella aikaansaattua suojausta. Avainturvallisuus muodostuu avainhallinnasta ja säilytyksestä, valitusta avainturvallisuustasosta sekä avaimen käyttöoikeudesta ja siihen liittyvästä sarjoituksesta. Avainturvallisuus on viime kädessä käyttäjän huolellisuutta ja avainten oikeaa säilytystä.

Sisällysluettelo

1 AVAINTURVALLISUUS	3
1.1 Avainten hallinta	3
1.2 Avainten säilytys.....	3
1.3 Avainsäilö.....	3
1.4 Avainten turvallisuustaso.....	3
1.5 Käyttöoikeudet ja sarjoitus.....	4
2 AVAINTEN SUOJAUSTOIMET	4
3 ASUINKIINTEISTÖJEN ASUNTOJEN KÄYTTÖLUKON AVAIMEN SIJOITUS	5
3.1 Kiinteistön ulkoavainsäilö	5
3.2 Kiinteistön sisäavainsäilö.....	5
4 AVAINTEN SUOJAAMINEN AJONEUVOSSA	6
5 AVAINTEN KÄYTTÄJÄT	6

Tämä on Finanssiala ry:ssä laadittu turvallisuusohje.
Ohjeen tavoitteena on lisätä turvallisuutta ja ehkäistä vahinkoja.

1 AVAINTURVALLISUUS

1.1 Avainten hallinta

Yrityksessä tai yhteisössä tulee aina nimetä avainhallinnasta vastaava henkilö. Hänen tehtäviinsä kuuluvat kaikki avainhallintaan ja lukitukseen liittyvät asiat, kuten sarjoituksen muutokset, avainten säilytys, luovutus ja palautus.

Luovutetuista avaimista on pidettävä kirjaa ja avainten palautuksesta on huolehdittava varsinkin avaimen haltijan työ- tai asumissuhteen päättyessä.

Avaimet luovutetaan käyttötarpeen mukaan kuittausta vastaan. Avaimien tulee olla jatkuvasti ne kuitanneen henkilön välittömässä hallinnassa.

Avaimia ei saa luovuttaa kolmannelle osapuolelle missään tilanteessa.

Kiinteistön lukituksen sarjoitus on järjestettävä siten, että yleisavainta ei tarvitse luovuttaa kiinteistön hoito- tai ylläpitotehtäviä varten.

Yleisavainta ei saa käyttää normaalina jokapäiväisenä käyttöavaimena.

1.2 Avainten säilytys

Avaimia on säilytettävä huolellisesti. Tämä on erityisen tärkeää yrityksissä, joissa säilytetään suuria määriä vieraita avaimia. Avaimia on säilytettävä lukitussa avainten säilytysyksikössä.

Avaimet on säilytettävä ja merkittävä (koodattava) siten, että niitä ei voi yhdistää tiettyyn kohteeseen.

Avainten hallinnasta vastaavan henkilön on huolehdittava siitä, että avainkoodit eivät ole ulkopuolisten saatavilla ja niitä tulee säilyttää erillään avaimista.

1.3 Avainsäilö

Kiinteistön ulkoseinässä voi olla esimerkiksi teletilojen, energiayhtiön, vesilaitoksen tai pelastustoimen avainsäilö.

Näissä on käytettävä kunkin alan toimijan suosittelemaa avainsäilöjärjestelmää.

Avainsäilöissä voidaan säilyttää vain reittiavainta, jolla päästään ennalta sovittuun tilaan. Tarvittaessa kiinteistön sisätiloihin voidaan sijoittaa toinen avainsäilö, jossa säilytetään yleisten tilojen sisäoviin sopivaa reittiavainta.

Avainsäilössä ei saa säilyttää kiinteistön yleisavainta.

Standardin SFS 7020 mukaan luokkaan 3 testattu avainsäilö (ns. putkilukko) on kiinnitettävä lujaan seinärakenteeseen avainsäilön valmistajan asennusohjeiden mukaisesti FA:n luetteloiman lukkoliikkeen toimesta.

1.4 Avainten turvallisuustaso

Lukituksen suunnittelijan on selvitettävä lukostolla suojattavan tilan käyttötarkoitus ja valittava sen mukaisesti sopiva avainturvallisuustaso. Seuraavassa on lueteltu Suomessa yleisesti käytössä olevat avainturvallisuustasot:

- Perustaso
 - Lisäävaimen voi teettää kuka tahansa esittämällä malliavaimen tai alkuperäisen avaimen mukana toimitetun peitenumeron.

- Lukkoseppätaso
 - Lisäavaimen voi teettää lukkovalmistajan valtuuttamassa liikkeessä esittämällä kyseiseen avaimen liittyvän avainkortin.
- Tehdastaso
 - Lisäavaimia voi teettää vain tilaamalla niitä lukkovalmistajalta suoraan. Lisäavaintilauksen voi tehdä vain nimetty vastuuhenkilö, jolla on hallussaan avainkortti.

1.5 Käyttöoikeudet ja sarjoitus

Lukitussuunnitelmaan määritellään eri käyttäjäryhmien kulkuoikeustarpeiden mukainen sarjoitus niin, että kukin avaimen haltija pääsee vain niihin tiloihin, joihin hänellä on oikeus päästä. Suuria yhtenäisiä yleisavainsarjoja tulee välttää. Isoissa kiinteistöissä on pyrittävä jakamaan sarjat pienempiin toiminnallisesti järkeviin kokonaisuuksiin.

Erillisiä liikehuoneistoja ei saa sarjoittaa toimimaan keskenään samalla avaimella tai muun kiinteistön yleisavaimella.

2 AVAINTEN SUOJAUSTOIMET

Avainten hallinnasta vastaavien yritysten on huolehdittava omassa toiminnassaan seuraavista suojaustoimista:

- toimistotilan rakenteellisesta murtosuojauksesta
- murtohälytysjärjestelmästä
- avaimien fyysisestä säilytystilasta
- avaimien kuljetuksesta

Tilan on täytettävä FA:n Rakenteellisen murtosuojausohjeen vaatimukset ja avaimet on säilytettävä ohjeen mukaisessa avainsäilytysyksikössä.

Tilassa on oltava FA:n Murtohälytysjärjestelmät ja -palvelut ohjeen mukainen murtohälytysjärjestelmä.

Avaimia on säilytettävä avainsäilytysyksikössä avainten hallinnasta vastaavan yrityksen tilassa, joihin on pääsy vain henkilökunnalla. Säilytystilassa on oltava seuraavassa taulukossa määritelty avainsäilytysyksikkö. Säilytysyksikkö on kiinnitettävä rakenteisiin valmistajan ohjeiden mukaisesti. Säilytysyksikön avainta tai numeroyhdistelmää ei saa säilyttää samassa tilassa.

Säilytettävien avaimien yhteenlaskettu sopivuus eri oviin	Säilytysyksikkö	Rakenteellinen murtosuojaus	Murtohälytysjärjestelmä
1 – 50 ovea	Lukittu avainten säilytykseen tarkoitettu kaappi	1	1
51 – 500 ovea	Standardin SFS-EN 14450 tai normin SSF 3492 mukaan testattu kaappi	2	2
yli 500 ovea	Standardin SFS-EN 1143-1 mukaan vähintään luokkaan 1 testattu kassakaappi	2	2

Tilan ikkunoita ja ovilaseja ei tarvitse murtosuojata, jos tila on valvottu vähintään tason 3 mukaisella murtohälytysjärjestelmällä.

Esimerkki:

Kolme asuinkiinteistön yleisavainta, joilla on pääsy yhteensä 72 asuinhuoneistoon edellyttää standardin SFS-EN 14450 tai (SSF 3492) mukaan testattua säilytysyksikköä. Murtosuojausohjeen 2 mukaisesti suojattuun tilaan johtavissa ovissa on oltava käyttö- ja varmuuslukko, kevyet väliseinät on vahvistettava sekä ikkunat ja aukot on suojattava. Lisäksi tila on varustettava vähintään tason 2 murtohälytysjärjestelmällä.

Säilytysyksikön vaatimuksista voidaan poiketa, jos yksikkö on sijoitettu erilliseen yrityksen tiloissa sijaitsevaan avainsäilytyshuoneeseen. Avainsäilytyshuoneen on täytettävä rakenteellisen murtosuojausohje 3 mukaiset vaatimukset ja yrityksen tiloissa on oltava tason 3 murtohälytysjärjestelmä.

Jatkuvalla henkilövalvonnalla voidaan korvata avainsäilytyshuoneen rakenteellinen ja tekninen suojaus.

3 ASUINKIINTEISTÖJEN ASUNTOJEN KÄYTTÖLUKON AVAIMEN SIJOITUS

3.1 Kiinteistön ulkoavainsäilö

Avainsäilö (putkilukko) asennetaan upottamalla säilö kiinteistön seinään ulkopuolelle, näkyvälle paikalle, mielellään noin 2 metrin korkeudelle seisomatasosta. Tarvittaessa avainsäilö on kiinnitettävä läpipulttaamalla.

Avainsäilö on asennettava huolellisesti valmistajan ohjeiden mukaan.

Kiinteistön ulkopuolelle asennettuun avainsäilöön sijoitetaan lämmönjakohuoneeseen tai muuhun lukittuun tekniseen tilaan johtava reittiavain. Avainsäilö on oltava varustettuna elektronisella tunnisteella mahdollisen mekaanisen sarjoituksen lisäksi.

3.2 Kiinteistön sisäavainsäilö

Kiinteistön sisällä, lämmönjakohuoneessa tai muussa vastaavassa lukitussa, rakenteellisen murtosuojausohjeen 2 vaatimukset täyttävässä, teknisessä tilassa on valmistajan ohjeiden mukaan upottamalla asennettu toinen avainsäilö (ns. putkilukko). Avainsäilö on oltava varustettuna elektronisella tunnisteella, josta jää lokitieto, mahdollisen mekaanisen sarjoituksen lisäksi.

Tila on varustettava vähintään tason 2 murtohälytysjärjestelmällä.

Avainsäilöstä on siirrettävä tilatieto jatkuvasti valvottuun ja miehitettyyn paikkaan.

Avainsäilytyksessä on asuinkiinteistön asuntojen käyttölukon avain, jolla on pääsy tarvittaviin tiloihin.

Kiinteistöissä tulisi erotella asuntojen käyttölukkojen ja muiden tilojen avainsarjoitus.

Tilassa voi olla toinen avainsäilö, jossa säilytetään kiinteistön teknisten tilojen reittiavainta.

Avaimia ei saa luovuttaa missään olosuhteissa kolmannelle osapuolelle.

Asuntojen varmuuslukkojen avaimia ei saa säilyttää avainsäilytyksessä, ei samassa tilassa eikä kiinteistön yleisissä tiloissa. Asunnon varmuuslukon avain tulisi olla vain asukkaiden hallussa.

4 AVAINTEN SUOJAAMINEN AJONEUVOSSA

- Avaimia ei saa säilyttää autossa.
- Avainten kuljettamista ja väliaikaista säilyttämistä varten on autossa oltava kiinteästi asennettu teline, johon erillinen lukittu avain-säilytyskotelo kiinnitetään siten, ettei sitä saa irrotettua avaamatta ensin koteloa.
- Kotelon ja kiinnitystelineen kiinnityksineen on oltava riittävän vahvaa materiaalia.
- Avaimia ei saa tilapäisestikään säilyttää autossa muualla kuin tässä telineeseen kiinnityksessä ja lukitussa kotelossa.
- Kotelossa olevissa avaimissa ei saa olla sellaisia merkintöjä, joiden perusteella ne voisi yhdistää tiettyihin kiinteistöihin. Avainkoodiilistaa ei saa säilyttää samassa paikassa avaimien kanssa.
- Auto on varustettava ajonestolaitteella, keskuslukituksella ja hälytysjärjestelmällä.

5 AVAINTEN KÄYTTÄJÄT

Liike- tai asuinkiinteistön käyttäjille tulee antaa kuittausta vastaan vain tarpeellinen määrä avaimia. Avaimia luovutettaessa on vastaanottajalle painotettava hänen vastuutaan avaimien huolellisesta käyttämisestä ja säilyttämisestä. Avainten kadotessa on vastaanottaja velvoitettava ilmoittamaan siitä välittömästi.

Lisääavainten teettäminen tapahtuu vain avainhallinnasta vastaavan henkilön toimesta.

Lisätietoja: Rakenteellinen murtosuojausohje
Murtohälytysjärjestelmät – ja palvelut, ohje
Kassakaappiohje
FA:n luetteloimat lukkoliikkeet
www.vahingontorjunta.fi

Finanssiala ry
Itämerenkatu 11-13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

